

รายงานสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์จากการเข้าอบรม สัมมนา หรือประชุมวิชาการ

ข้าพเจ้า นางสาวรุ่งทิพย์ กาวารี ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ สังกัด หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีชีวภาพ ขอนำเสนอรายงานสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์จากการเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับหัวหน้างาน ครั้งที่ 1 ในระหว่างวันที่ 14-15 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุมฝ่ายค้า สำนักบริการ วิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามหนังสือขออนุญาต เข้าร่วมการอบรม เลขที่ ศธ.0523.4.4 / 353 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งการเข้าร่วมการอบรมดังกล่าว ข้าพเจ้าซึ่งงบประมาณพัฒนาบุคลากรฯ ประจำปี 2561 กรณีที่ 2 ดังนั้นจึงขอ นำเสนอสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์ของการเข้าร่วมดังต่อไปนี้

การอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับหัวหน้างาน ครั้งที่ 1 มีการบรรยายให้ความรู้ใน หัวข้อต่างๆ แยกเป็น 4 หมวดวิชา ดังนี้

หมวดวิชาที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานและบทบาทหน้าที่ของหัวหน้างาน

อาชีวอนามัยและความปลอดภัย หมายถึง สภาพการทำงานซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดอุบัติเหตุและความ เจ็บป่วยหรือโรคจากการทำงาน (การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานอันมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็น อันตราย ลักษณะท่าทางการทำงานที่ไม่เหมาะสม)

บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับหัวหน้างาน (ตามกฎหมาย) ได้แก่

1. กำกับดูแลให้ลูกจ้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อบังคับและคู่มือว่าด้วยความปลอดภัยในการ ทำงาน
2. วิเคราะห์งานในหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อค้นหาความเสี่ยงหรืออันตรายเบื้องต้น โดยอาจร่วมดำเนินการ กับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับเทคนิค ระดับเทคนิคขั้นสูง หรือระดับวิชาชีพ
3. สอนวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแก่ลูกจ้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงาน
4. ตรวจสอบสภาพการทำงาน เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยก่อนลงมือ ปฏิบัติงานประจำวัน
5. กำกับ ดูแล การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลของลูกจ้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบ
6. รายงานการประสบอันตราย การเจ็บป่วย หรือการเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากการทำงานของ ลูกจ้างต่อนายจ้าง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับเทคนิค ระดับเทคนิคขั้นสูง ระดับวิชาชีพ หรือหน่วยงานความปลอดภัยทันทีที่เกิดเหตุ
7. ตรวจสอบหาสาเหตุการประสบอันตราย การเจ็บป่วยหรือการเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากการ ทำงานของลูกจ้างร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับเทคนิค ระดับเทคนิคขั้นสูง ระดับ วิชาชีพ และรายงานผล รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด่อนายจ้างโดยไม่ชักช้า
8. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมความปลอดภัยในการทำงาน
9. ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยในการทำงานอื่นตามที่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร มอบหมาย

หมวดวิชาที่ 2 กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและการนำไปปฏิบัติ

กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดให้นายจ้างต้องดำเนินการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบกิจการของตน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง การตรวจสอบความปลอดภัยตามข้อกำหนดของกฎหมายนั้น ผู้ตรวจสอบต้องมีความเข้าใจในกฎหมายข้อนั้นๆ และต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในบางประเด็นต้องนำหลักวิชาการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมมาพิจารณา

วิวัฒนาการของการบริหารกฎหมายของกระทรวงแรงงาน ที่สำคัญๆ

- พ.ศ. 2555 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย
- พ.ศ. 2556 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย

พรบ.ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ไม่บังคับ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น กิจการอื่นทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดกฎกระทรวง แต่ราชการต้องจัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ ในหน่วยงาน ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ ตาม พรบ.นี้

สาระสำคัญของกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

- ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง
- บุคคลที่ประสงค์จะให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรม ให้คำปรึกษา เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 จะต้องขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- ให้นายจ้างจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัย และจะต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน กรณีที่ให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย และแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรม ความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยฯ
- ให้นายจ้างติดประกาศสัญลักษณ์เตือนอันตรายและเครื่องหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งข้อความแสดงสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างตามที่อธิบดีประกาศกำหนด
- ให้นายจ้างจัดและดูแลให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ที่ได้มาตรฐาน
- ให้นายจ้างจัดให้มีการประเมินอันตราย

กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการ ได้แก่

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับรังสีไอออน พ.ศ. 2547
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างและส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547
- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549

กฎหมายที่ออกตาม พรบ. ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ที่เกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการ มีดังนี้

- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555
- กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. 2556
- ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดมาตรฐานอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล พ.ศ. 2554
- ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง สัญลัษณ์เตือนอันตรายและเครื่องหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และข้อความแสดงสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง พ.ศ. 2554
- ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการฝึกอบรมผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้าง ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

นอกจากนี้แล้วยังมีกฎกระทรวงซึ่งออกตามความใน พรบ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ที่มีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงานอีกหลายฉบับ ดังนี้

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2541): งานทุกประเภทมีเวลาทำงานปกติวันหนึ่งไม่เกิน 8 ชั่วโมง
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2541): ห้ามมิให้จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงาน
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2541): ห้ามปฏิบัติหน้าที่ซับซ้อนพาหนะทำงานล่วงเวลา
- กฎกระทรวง กำหนดอัตราน้ำหนัที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานได้ พ.ศ. 2547: ป้องกันมิให้น้ำหนักเกินอัตราที่กำหนดจนเกิดอันตรายต่อสุขภาพ

การนำกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานไปสู่การปฏิบัติควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย และปฏิบัติสอดคล้องกับหลักทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม เพื่อความปลอดภัยของลูกจ้าง การยึดหลักนิติศาสตร์โดยไม่นำหลักการวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมมาประกอบการพิจารณา อาจทำให้เกิดความเสี่ยงภัยมากขึ้น

หมวดวิชาที่ 3 การค้นหาอันตรายจากการทำงาน

การตรวจสอบความปลอดภัย เป็นวิธีป้องกันอุบัติเหตุโดยการเข้าไปตรวจค้นหาสาเหตุของอุบัติเหตุจากสภาพการทำงาน และวิธีการทำงานที่ไม่ปลอดภัยแล้วหาวิธีป้องกันแก้ไข โดยใช้หลักการ รู้อันตราย ประเมินได้ และความคุมเป็น การตรวจการกระทำที่ไม่ปลอดภัย คือ ความประมาท ขั้นตอนการทำงานไม่เหมาะสม ลัดขั้นตอน ความเมื่อยล้าของร่างกาย และ ความไม่คุ้นเคยในการปฏิบัติงานของพนักงานใหม่ และการตรวจสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ ระดับของแสงสว่าง เสียง สารเคมี วัตถุไวไฟ ความไม่ปลอดภัยจากเครื่องชั่งไฟฟ้า โครงสร้างอาคาร และสภาพพื้นที่

การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis: JSA) เป็นเทคนิคที่ใช้ค้นหาอันตรายหรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนของงานที่ทำอันเป็นการกระทำพื้นฐานที่จะป้องกันอุบัติเหตุมิให้เกิดขึ้น และสิ่งที่ได้จาก JSA จะนำไปทำเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยขึ้น

การสอบสวนอุบัติเหตุจะสมบูรณ์ต่อเมื่อมีการทำรายงานอุบัติเหตุและเสนอแนะแนวทางแก้ไขป้องกัน เพื่อมิให้เกิดซ้ำแล้วเท่านั้น

หมวดวิชาที่ 4 การป้องกันและควบคุมอันตราย

หลักการป้องกันและควบคุมอันตรายจากการทำงาน ใช้หลัก 3E คือ Engineering: การใช้หลักวิศวกรรมมาป้องกันอันตราย โดยปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น Education: การให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับความปลอดภัยผ่านการฝึกอบรม Enforcement: การบังคับให้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ หรือ มาตรฐานการทำงาน

การนำไปใช้ประโยชน์

จากการเข้าร่วมงานประชุมดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน การค้นหาอันตราย รวมถึงการป้องกันและควบคุมอันตรายจากการทำงาน เพื่อนำไปปฏิบัติเป็นผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการกลาง 3307 คณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ใช้ห้องปฏิบัติการนี้เข้าร่วมเป็นสถาบันลูกข่ายด้านความปลอดภัยห้องปฏิบัติการในภาคเหนือตอนบน

รุ่งทิพย์ กาวาริ
(นางสาวรุ่งทิพย์ กาวาริ)

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (ประธานหลักสูตร)

บุคลากรดังกล่าวได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ดังนี้ ตามที่ได้กล่าวถึงตามปัจจัยในบทที่ ๖

1. เรขาคณิตที่ทบทวนเนื้อหา... มติคณะรัฐมนตรี... 1. มติคณะรัฐมนตรี... 1. มติคณะรัฐมนตรี...

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะนุช เวียนทรัพย์)
 ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ

ความคิดเห็นของคณบดีคณะวิทยาศาสตร์หรือผู้แทน

(.....)

...../...../.....